

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

§. 8. Quomodo peccata in diuinam prouidentiam referantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

§ 8. *Quomodo peccata ad diuinam prouidentiam pertineant.*

Pauca hæc de re, & quæ in rem nostram faciant, dicam, Theologis cetera relinquam. Et quidem certum est peccata non posse sic ad diuinam prouidentiam spectare, quasi sint effectus quos diuina prouidentia fieri voluerit, eos promouerit, aut ad eos incitarit: hoc enim ab optimo Deo quàm longissimè abesse debet. At quia non dedecuit, imò iustissimæ fuerunt rationes cur deceret, peccata permitti, si aliquando permittenda erant, necesse fuit vt ab omnium futurorum præscio Deo præuiderentur, tum verò vt de præuis melius aliquid prouideret, ne ea penitus prouidentia suæ sapientissimam ordinationem subterfugere sineret: quin potius corruptricem malitiæ vim compescendo, mali permissionem, ad boni augmentum spectaret, interdum quidem in ipsorum & peccantium correctionem, interdum in aliorum commodum, interdum vt ea occasione thesauros misericordiae liberalitatisque suæ largiùs effunderet, seque ipsum manifestaret illustrius. Quam in rem doctissimi Molinæ verba digna sunt relatu, quibus ait, *Ad eo bonus est Deus, vt nulla ratione permetteret mala, nisi inde eliceret intenderet maiora bona. Nec est auctor peccatorum, sed prausor, permissor & prouisor, qui ea sua ineffabili atque infinita sapientia & prouidentia, in optimos fines ordinat ac permittit.*

ex concord.
q 14. a. 13.
a. 33.

Prætereà sæpissimè videmus diuinam prouidentiam in arcendis peccatis elucere, cum impedit ne fiant, cum tamen futura fuisset ni impediuisset, aliunde deprehendamus: frequentissimè tamen plurima submouet Deus, quæ nescimus, tantorumque beneficiorum, quæ nos latent, nullus est sensus. At quando peccatum perpetratur, diuina quoque in eo prouidentia cernitur, non solum quod in melius ordinatur, de quo sæpè diximus, sed etiam quod frequenter, vel non tanto impetu, vel frustrato malitiæ effectu, vel adiuncta molestia, vel quodam alio modo sic fiat, vt comite peccati dolore, inamabile reddatur, faciliusque sit ad meliorem frugem redire. Sed hæc, licet vt plurimum, non tamen semper, nec in omni peccato facit: At in omni peccato quod perpetratur, Deus ob finem optimum, peccatori concursus, (vt cum Theologis loquar) generalem suum præbet, vt eo pro sua naturæ libertate, vel ad bonum, vel ad malum utatur, malens id quod bonum; at prouidè, iusta que ex causa, relinquens id liberum, vnde si peccator in deterius dessectit, causa generalis bonitate, ad particulare peccatum abutitur, quare, cum iustè præbeat Deus, vnde bonum fiat, inde autem alter iniustè malum faciat; non, bene præbens; sed, malè vtentis est, si quod est peccatum: diuinæque, quæ non in rem hanc malam, sed generatim in rem aliquam fertur, efficientiæ radius à forde peccati mundus est. Multa sunt quæ horum occasione de diuina ista efficientia desideraret fortasse nonnemo: at no-

strum

strum id minime est. Satis nobis sit agnoscere ipsa quoque peccata, qua peccata sunt, diuinæ prouidentia subesse. & ex ijs velle. posse & solere Deum multa bona extundere: quod nostrâ causâ, profectò efficiet, si in peccatis non peccata, sed optimum illum prouidentissimumque Deum spectamus, vt sint oculi nostri semper ad Dominum: *Et quis nocebit nobis si boni amulatores fuerimus?* quamquam *1. Pet. 3.* vt quid peccatis, prauaque aliorum in nos voluntate, quasi mormolycijs exterreret: peccatum ipsam, nonne physica omni caret existentia? ergo quod non existit, hoc formidas, hoc rerum grauium causam putas? absolum hoc, & ratione vacuum est: peccatum sterile est, & efficaciam omnis expers: nemini alteri, nisi soli peccanti nocet, cui tenebræ, cui prauitas, cui mors est anima; at mortuus, cassus viribus iacet; sibi putrescit, in alios haud insilit, sola contagione lædit; securus es, si tantum procul effugeris.

Ad extremum, hoc vnum moneo, vt, quoniam quæ nos cruciant, perturbant, deque mentis æquitate deturbant, ea solent esse quæ iniuste, aut certè nullo iusto nomine, grauius toleratu inferuntur, veluti si bonis evertimur, patria pellimur, falsi criminis inculamur: obseruemus, eos à quibus id nobis inferitur, quibusque succensemus, duplicem fungi vicem, duplicemque quasi sustinere personam: suam quidem malè volentium & peccantium vnâ, qua sola (vt lapè diximus) nihil quod nocere posset efficerent, cum neque humana voluntas, neque peccatum, se ipsis efficaciam vllam sortiatur; alteram, licet ignari, personam peragunt, qua illud omne possunt, & diuinæ iustitiæ generatim affligentis sunt instrumentum. sic Attila se flagellum Dei nuncupauit, sic Africanorum vltor scelerum rex Wandalus sibi paulò ante mortem flagellum vidit eripi, sic ipse Deus Nabuchodonosorem seruum suum vocat, à se mittendum, vt Prophetas neglectos, verbumque Dei non auditum vlciscatur. *Greg. l. 3. dial. c. 1. Ierem. 25. c. 27.*

Iam verò, hoc dato, neminem credo fore, qui se aded iustum, & semper existisse, & nunc putet existere, nihil vt in se esse credat quod diuinæ iustitiæ pœnis aut expiandum, aut expurgandum, aut perfiendendum superfit: sin autem superesse plurimum, & ne diuino iudicio corripatur, timere debet vnusquisque; annon æquissimum est, vt neque iustæ pœnæ, neque iusti iudicis administrò irascamur? nec enim fore credo vt vsque eò delipiamus, vt à Deo quidem, ac solo, & nullius creaturæ ministerio vte, puniri velimus: quis hominum id à iudice petijt, vt reos ipse sua manu truncaret? quod autem minus homini decorum iudicamus, id à Deo scilicet experemus? Atqui, inquis, ministro vtatur volo, ac iusto, vt ipse iustus est. tu verò, quis es, o homo, qui legem ponas Deo? vterur quibus volet, quando & quoties volet: vbi gentium auditum vnquam, reus vt iudici, quo iustitiæ ministro vtatur, statuat: fateor, si priuatim terror inimicus, solet id inuitis aliquid molestiæ creare: at inuitis, ac iniquis, & peccata præterita neque punientibus, & puniri agrè ferentibus; nondumque credentibus, malum malorum omnium maximum, esse peccatum, cuius

ius quicumque à nobis vestigia eraserit, is vel maximè nobis bene facit. Sed nonne longè verius est, iudicis iustitiam publicam, efficacemque potestatem, quàm carnificis (ab ipso denique Iudice puniendi) malitiam intueri: quid autem, si & tuum ipsius peccatum, alterius peccato puniri commertum est? quid, si ad tuæ virtutis exercitationem, sic vtilius est? quomodo enim aptius nos ter in Deum ingratus animus, quàm alterius in nos ingrato animo punietur: nonne & frequenter qui iniuste alium peremit, iniusto alterius gladio, iusto Deo vindice, iuste perit? & quando à quò animo alterius voluntas infensa toleratur, nonne magis arduum, magisque laudabile, adeoque tum expian dis malis, tum virtuti perficiendæ longè est efficacius?

Sed ecce iam permulta diximus, & quæ ad id quod propositum erat, comprobandum sufficient, verùm quia tanti momenti res est, tamque natura queruli, & ad impatientiam proni sumus, vt quantumuis generatim multa dicantur quæ ad animos componendos valeant, subitò cum in rem ventum fuerit, excuriantur illa de manibus, ipsique in animum inducamus nostrum, iuste tunc nos irasci, iuste in res nobis infestas excandescere: minutiore multa proximo capite exquisitiùs persequar.

C A P V T V.

Quomodo quæ à Superioribus proficiscuntur, non sint secùs quàm à Deo recipienda.

PLurima omninò sunt & maximè varia, quæ à Præpositis ad subditos factò, dictò, iussu deriuantur, suntque vel in priuatione, vel in perpeffione, vel in actione posita: hoc est eiusmodi, vt propterea vel priuari aliquo, vel aliquid pati, vel agere debeant subditi: vt quando dignitate vel officio priuantur, cum reuerentium aut flagella illis iniunguntur, cum habenda concio lectiòne præcipitur, in primo priuatio, in secundo perpeffio, in tercio actio notatur. Sin autem plura simul præcipiuntur, tum singula sunt ad suum genus reuocanda, & ex eo prudenter centenda. Sunt & quadam è duplici genere permista, vt flagellatio, quæ actione & perpeffione constat, vt officiorum locorumue mutationes, in quibus discessio fit ab vno, & ad aliud accessio. quoties autem contingit vt ex vtroque misceantur, ad id genus referenda sunt singula, quod gratius est, & potissimè Superioris voluntate spectatur: quare flagellatio, non ad actionem, sed ad perpeffionem pertinet: mutatio verò loci vel officij, si in pœnam, & in id quod grauius est fiat, priuatio dicenda; si verò in laudem, vel commodum, vt si in salubriorem locum, vel officium honoratius transferatur, tum in actionibus potius computanda est.